

Novi sveti ob začetku dela

Ne glede na dejstvo, da se v Beogradu že precej dolgo razpravlja o stanovanjski skupnosti in njeni vlogi in da se je o tej snovi razpravljalo tudi na številnih zborih volivcev, kjer so bili državljani seznanjeni z novo vlogo stanovanjskih skupnosti — imamo vtis, da se prva faza pri ustanavljanju stanovanjskih skupnosti v Beogradu razvija v prenatrpanem tempu brez analiz in priprav, ki so nujne pred ustanovitvijo določene stanovanjske skupnosti.

Z izjemo nekaj splošnih analiz za področje mesta ni bilo mogoče konkretno proučiti področja vsake posamezne stanovanjske skupnosti, čeprav je to temeljni pogoj za neshematsko in racionalno organiziranje stanovanjskih skupnosti. Razmerje med številom državljanov in številom prodajaln, šol, lekarn ali otroških vrtcev je v najboljšem primeru le ena sestavina vsega sistema razmerij, ki se pojavljajo v okviru problematike novih stanovanjskih skupnosti. Dlje od teh raziskovanj pa se ni šlo, posebno ne na področjih posameznih stanovanjskih skupnosti.

Do vsestranskega proučevanja in analiziranja posameznih področij ni prišlo predvsem zaradi prenatrpanega dela pri ustanavljanju stanovanjskih skupnosti. Resno je mogoče postaviti vprašanje: ali sveti stanovanjskih skupnosti na ozemlju občine Zvezdara, ki so bili izvoljeni pred petnajstimi dnevi, lahko sestavijo dobre, dokumentirane delovne načrte za prihodnje leto v roku desetih dni, kolikor časa jim je približno dal za to delo občinski ljudski odbor. Tako delo lahko pripelje do sklepov, ki ne bodo veliko prispevali k uspešnemu poslovanju skupnosti.

Na začetku dela nanovo izvoljenih svetov v Beogradu se zastavlja tudi vprašanje teritorialne razmejitve med stanovanjskimi skupnostmi. Ker je potrebno, da se stanovanjske skupnosti po številu državljanov reducirajo na vnaprej določeno velikost, se je zgodilo, da imamo v Beogradu pojave, ki ne zagotavljajo enotnega delovanja stanovanjskih skupnosti kot skupnosti državljanov z istovetnimi interesi za reševanje vsakdanjih problemov, ki so pomembni za življenje družine.

Znano je, da se najbolj poudarja problem urbanistične enotnosti ozemlja stanovanjskih skupnosti, kar je težavno doseči v pogojih že zgrajenih mest z določeno fiziognomijo, kakršen je Beograd. Težavno je verjeti, da imajo državljani, ki stanujejo na primer pri Crvenem krstu, v ožjem pomenu besede skupne interese z državljani, ki stanujejo v ulici Dimitrije Tucovića, posebno zaradi dejstva, da jih loči Bulevar Revolucije. Po sedanjih razdelitvi pa so ti državljani v isti stanovanjski skupnosti, čeprav prostorno sploh niso povezani na način, ki zagotavlja skupne interese za reševanje vprašanj v okviru neke stanovanjske skupnosti.

Načrti stanovanjskih skupnosti za prihodnje leto so večinoma realni, čeprav je v težah o delu stanovanjskih skupnosti, ki so jih za svete pripravili občinski odbori, precej predimenzioniranih predlogov.

V celoti vzeto so načrti dobro sestavljeni in predlagajo predvsem naslednje: ureditev otroških vrtcev, nega parkov, otvoritev

sprejemališč za predšolske in šolske otroke, ustanavljanje servisov za finančno poslovanje in administrativne usluge hišnim svetom in uslužnostnih delavnic za pomoč gospodinjstvom, posebno pa zaposlenim ženskam.

Razen tega določajo načrti ustanovitve raznih komisij. Te se bodo ukvarjale z določenimi vprašanji, ki interesirajo dr-

Ocenjevanje delovne sposobnosti invalidov

Konec lanskega leta je izvršni odbor Zveznega zavoda za socialno zavarovanje sklenil, da se opravi ponovna ocenitev delovne sposobnosti vseh invalidov dela in invalidskih upokojencev, ki so mlajši od 35 let. Med pripravami za to nalogo je bilo določeno, da bo zavod za socialno zavarovanje reorganiziral po okrajih službo za izvajanje invalidskega zavarovanja in osnoval nove invalidsko pokojninske komisije za ugotavljanje delovnih mest, ki so primerna za profesionalno rehabilitacijo in zaposlitev oseb z zmanjšano delovno sposobnostjo.

Dobršen del določenih ukrepov je bil že izveden. V Srbiji, Bosni in Hercegovini, Makedoniji in Črni gori, so bile organizirane pri okrajnih ljudskih odborih komisije za ugotavljanje delovnih mest, ki so dostopna invalidom. Velika večina okrajnih zavodov pa je organizirala tudi posebne službe invalidskega zavarovanja. Komisije so že v prvih mesecih dela ugotovile po podjetjih delovna mesta, ki ustrezajo procesu rehabilitacije. Revizija ocene delovnih sposobnosti je v teku. Število oseb, ki so določene za ponovni pregled, znaša nekaj več kakor 12 tisoč. Dolež jih je bilo pregledanih približno 30 odstotkov in pri petini zavarovancev je bil spremenjen odstotek sposobnosti.

Z izvajanjem te revizije se hkrati pripravlja popolnoma nov sistem invalidskega zavarovanja. Zato si komisije prizadevajo, da uvedejo sodobno ocenjevanje

zavljane s področja stanovanjske skupnosti. Organizirali bodo komisije za servise, za olepšavo ulic, za skrb o otrokih in podobno.

Za začetek dela stanovanjskih skupnosti so občinski ljudski odbori določili nekaj sredstev, ki so še vedno majhna, pa vendarle zagotavljajo izpolnitev realno sestavljenih načrtov. Ta sredstva bodo dodeljena stanovanjskim skupnostim, brž ko bodo občinski ljudski odbori odobrili načrte njihovega dela in predračune izdatkov, ki bodo sestavljeni na temelju teh načrtov.

R. Rajić

ob ocenitvi zavarovanceve osebnosti v celoti, to je njegovega telesnega in medicinskega stanja, socialnega položaja in prejšnjega dela. To so načela, ki jih bo vseboval tudi novi zakon o invalidskem zavarovanju, tega pa sedaj pripravljajo.

Za izvedbo medicinske rehabilitacije so bila lani investirana znatna materialna sredstva. V l. 1953 pa je bilo približno 40 tisoč delavcev, ki so čakali na rehabilitacijo. Zaradi majhnih zmogljivosti centrov za rehabilitacijo je bilo usposobljenih samo 2000 delavcev. Boljših rezultatov tudi ni bilo mogoče doseči, ker imajo centri na razpolago le 540 postelj. Profesionalna rehabilitacija je resen in težaven družbeni problem. Z njegovo pospešeno rešitvijo bi precej zmanjšali izdatke za izplačilo invalidnin. Drugo dejstvo, ki ustvarja ovire objektivnemu delu komisij, je, da je zaposlovanje precej neorganizirano. Ker so spoznale, da zavarovance, za katerega je ugotovljeno, da je delovno sposoben in da je zanj potrebno, da se vključi v delo, ne bodo mogle zaposliti, mu komisije še naprej podaljšajo status invalida in ga znova ocenijo kot nesposobnega. Tako se pri ocenjevanju izhaja pretežno iz socialnega stanja namesto iz medicinskih postavk. Do popolne in pravilne ocene delovne sposobnosti bomo prišli šele tedaj, ko bodo zagotovljeni instrumenti, ki bodo omogočili, da bo hkrati z ugotovitvijo delovne sposobnosti zavarovanec tudi dobil zaposlitev.

V. Vasiljević

V Zemunu dve vrsti uslužnostnih delavnic

V Zemunu imajo danes dve vrsti uslužnostnih delavnic za pomoč gospodinjstvom. Pri ustanovi mestnega kopališča deluje uslužnostna delavnica, ki ima v svoji sestavi vrsto služb za pomoč gospodinjstvom. Ker z njimi niso zajeti tako čisto obrtni kakor tehnični posli, je ljudski odbor mestne občine nedavno organiziral še drugo vrsto uslužnostnih delavnic, katerih osnovna dejavnost so obrtne usluge. Ob ustanovitvi teh manjših obrtnih obratov s statusom uslužnostne delavnice za pomoč gospodinjstvom so dala glavni del osnovnih sredstev obstoječa obrtna podjetja, medtem ko jih je ljudski odbor dopolnil in zagotovil začetna obratna sredstva. Ustanovitve je bila izvršena brez konstituiranja samo s sprejemom pravil po kolektivih, ki štejejo do pet ljudi. Da bi olajšal delo teh obrtnih obratov, je ljudski odbor sprejel sklep o pavšalnem obdavčenju, kar bo precej vplivalo na cene uslug.

Tako je že začela delati ključavničarsko instalaterska uslužnostna delavnica, elektroinstalaterska in radiomehanična, gradbena z zidarskim, tesarskim in pleskarskobarvarskim oddelkom ter uslužnostna delavnica za krojaške usluge, ki opravlja krojenje in vse vrste krpanja, a tudi po pravilo ženskih nogavic.

Uslužnostna delavnica za usluge pri mestnem kopališču deluje že dalj časa in precej pomaga gospodinjstvom, hišnim svetom, podjetjem in ustanovam. Opravlja pranje in likanje perila, kuhanje, varovanje otrok, pripravljanje zimske zaloge, pospravljanje in čiščenje stanovanj in službenih prostorov in umivanje izločb lokalov. Pomen njene aktivnosti je videti tudi v tem, da je z vzdrževanjem stalne zveze z birojem za posredovanje dela uspela nuditi občasno zaposlitev precejšnjemu številu nezaposlenih žensk. Delavke, ki odhajajo na delo po hišah, niso v stalnem delovnem razmerju z mestnim kopališčem, temveč jih plačujejo po številu opravljenih delovnih ur. Gospodinjstva in hišni sveti plačajo po 30 din za vsako delovno uro ne glede na vrsto dela, mestno kopališče pa daje svojim delavkam 35 din in namesto njih plačuje prometni davek.

Tudi pralnica pri kopališču ima precej umerjene cene. Pranje posteljinah rjuh stane 60 do 70 din, blazin 35, moških srajc 50, plaščev 30 in 75, oblek 80 do 100 in moške obleke 250 din. V to ceno je všteto tudi sušenje in likanje. Če gospodinja želi dobiti iz pralnice neposušeno in ne likano perilo, so cene za 30 % nižje.